

Написано от Христо Христов
Вторник, 08 Март 2011 12:23

Държавна сигурност.com представя втора част на поредицата, посветена на дейността на Първо главно управление (ПГУ) на ДС. [Част 1](#) беше

посветена на разузнаването в първите години след 9 септември 1944 г. В

част 2

се разкрива подчинеността на разузнаването на НРБ на съветския КГБ.

Политбюро на ЦК на БКП насърчава взаимодействието на ДС, в това число и разузнаването, с органите на Държавна сигурност на Съветския съюз и страните от социалистическия лагер. Разпоредено е те да обменят информация, да провеждат съвместни мероприятия „за проваляне на плановете и замислите на капиталистическите държави, насочени против Източния блок; за нанасяне на съвместни удари на вражеските центрове и организации; за обмяна на агентурни и други оперативни възможности”.

Указано е да се засили обучението на кадри в СССР и да се създаде постоянна телефонна и радиовръзка с органите на сигурността в Съветския съюз и други социалистически страни.

-

Първият устройствен документ за разузнаването

Развитието на разузнаването става приоритетно след идването на Тодор Живков на власт. През 1963 г. Секретариатът на ЦК на БКП приема първия устройствен документ,

Написано от Христо Христов
Вторник, 08 Март 2011 12:23

по който разузнаването се ръководи – **„Основни положения за работата на разузнавателното управление”**. Върху

документа е поставен гриф с най-висока степен на секретност в държавата „Строго секретно от особена важност”. Партийната постановка за подчинеността на разузнаването гласи, че

„в своята работа то се ръководи от решенията и указанията на ЦК на БКП, правителството на НРБ и заповедите, инструкциите, директивите и указанията на ръководството на МВР и КДС”.

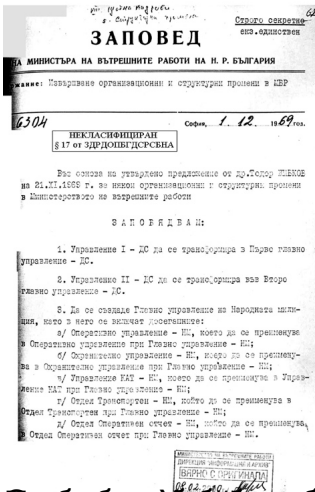
Основните усилия на разузнавателното управление са насочени против *„главния враг на социалистическия лагер – САЩ и техните съюзници* и на първо място Турция и Гърция, които империалистите непосредствено използват като база против НРБ и Съветския съюз”.

В устройствения документ за първи път се дават конкретни задачи на новосъздадения контраразузнавателен отдел (КРО). 04 (отдел) КРО е въведен в структурата на ПГУ с решение на Политбюро на ЦК на БКП през 1963 г. Задачите му са да разкрива плановете на противникови организации и разузнавания за подривна дейност, да провежда активни мероприятия зад граница и осъществява защитата на българските представителства и лица в чужбина от вражеска дейност. Едно от основните направления обаче е работата му против „вражеската” емиграция, за която в отдела съществува специално отделение. На негов отчет се водят делата срещу емигрантите, разработвани от ПГУ. Структурата в резидентурите зад граница предвижда най-малко един от оперативните работници да работи по линия на 04 КРО. Аналог на 04 КРО в КГБ е управление „К” (контраразузнаване) в съветското ПГУ, където обемът и размахът на дейността са несравнимо по-големи.

За първи път се посочват категориите за вербуването на чужденци в страната – дипломати, търговци, туристи, както и сътрудници по линия на българската емиграция – *„членове на ръководствата на вражеските емигрантски организации и други лица, които могат да разкриват връзките на реакционната емиграция с капиталистическите разузнавания, а така също и други подходящи лица за компрометиране и разлагане на вражеската емиграция”*.

Агентурен апарат на Първо управление на ДС

Написано от Христо Христов
Вторник, 08 Март 2011 12:23

[ПРЕМИНИ КЪМ ЧАСТ 3](#)